

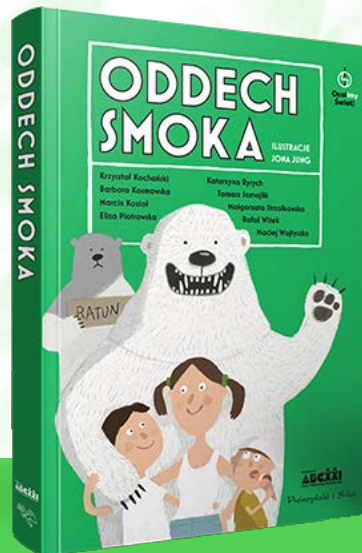

Ocalimy Świat!

Ekoprogram z charakterem
dla uczniów szkół podstawowych

Scenariusz dla klasy I

na podstawie opowiadania
opowiadania Barbary Kosmowskiej
„Pies do zadań specjalnych”
z tomu

Temat	Traktowanie zwierząt domowych przez ludzi – Szanuję ludzi i zwierzęta!
Wartości moralne do omówienia	szacunek i życzliwość
Czas realizacji	3 godziny lekcyjne

Scenariusz dla klasy I

na podstawie opowiadania Barbary Kosmowskiej
„Pies do zadań specjalnych” z tomu „Oddech smoka”

MATERIAŁY EDUKACYJNE

- ✓ Zbiór opowiadań „Oddech smoka” oraz opis wartości na końcu zbioru
- ✓ książka „Z dzieckiem w świat wartości” Ireny Koźmińskiej i Elżbiety Olszewskiej
- ✓ Poradnik interwencyjny WWF „Co robić?!”

POMOCE I MATERIAŁY

- ✓ sprzęt do wyświetlenia prezentacji
- ✓ kredki, nożyczki, taśma dwustronna

CO WARTO ZROBIĆ WCZEŚNIEJ?

- ➔ Zapoznaj się z opowiadaniem Barbary Kosmowskiej „Pies do zadań specjalnych”
- ➔ Wydrukuj kartę pracy (praca w grupach 3-osobowych, część grup dostaje Załącznik 1a, część – 1b)
- ➔ Wydrukuj szablon odznaki dla tyłu dzieci, ile jest w klasie (Załącznik nr 2)
- ➔ Przygotuj sprzęt do wyświetlenia prezentacji (Prezentacja - Załącznik nr 3)
- ➔ Przygotuj kredki, taśmę dwustronną i nożyczki
- ➔ Przygotuj miękką piłkę/pluszaka/większą kostkę

Scenariusz dla klasy I

na podstawie opowiadania Barbary Kosmowskiej
„Pies do zadań specjalnych” z tomu „Oddech smoka”

**Prowadząc lekcje w oparciu o ten scenariusz,
realizujesz podstawę programową**

✓ EDUKACJA POLONISTYCZNA

Uczeń:

- ✓ słucha z uwagą lektur i innych tekstów czytanych przez nauczyciela, uczniów i inne osoby
- ✓ wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na tematy związane z przeżyciami, zadaniem, sytuacjami szkolnymi, lekturą czy wydarzeniem kulturalnym

✓ EDUKACJA PRZYRODNICZA

Uczeń:

- ✓ przedstawia zasady opieki nad zwierzętami domowymi, hodowlanymi i innymi

✓ ETYKA

Uczeń:

- ✓ dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory
- ✓ uczeń określa, co jest dobre, a co jest złe w otaczającym go świecie i w świecie poznawanych tekstów oraz podaje uzasadnienie swojego zdania

✓ KRYTERIA SUKCESU UCZNIA

- ✓ uważnie słucha tekstu
- ✓ tworzy wypowiedzi ustne w nawiązaniu do treści tekstu: mówi, co mu się podobało, a co nie w usłyszanej historii
- ✓ opisuje sytuację, kiedy jedna osoba okazuje szacunek drugiej osobie/istocie
- ✓ opisuje sytuację, w której jedna osoba jest życzliwa dla kogoś innego
- ✓ określa co najmniej dwie rzeczy/sytuacje, które pies lubi i dwie rzeczy/sytuacje, których pies nie lubi
- ✓ wymienia co najmniej dwa psie „zawody”

PRZEBIEG ZAJĘĆ

➔ **Przeczytaj uczniom i uczennicom tekst.**

➔ **Rozpocznij rozmowę od otwartych pytań, na które nie ma jednej odpowiedzi np.:**

- ❓ Co pamiętasz z przeczytanej historii?
- ❓ Co ci się w niej spodobało?
- ❓ Co ci się w niej nie spodobało i chciałabyś/chciałbyś w niej zmienić?

Z otwartej rozmowy wynikają ciekawe konkluzje. Podążaj za odpowiedziami dzieci, rozwijaj je tak, aby finalnie wybrzmiała ocena postawy bohaterów opowiadania: Igi, Olci i Misi. W rozmowie z dziećmi można podkreślić, czym jest szacunek, a czym życzliwość. Na końcu książki wartości te są dokładnie opisane – warto zapoznać uczniów/uczennice z ich istotą.

➔ **Poproś dzieci o podanie przykładów dobrego i złego traktowania zwierząt w ogóle (nie tylko psów). Być może o takich sytuacjach słyszały lub były świadkami.**

Możesz zadać takie pytania:

- ❓ Dlaczego ludzie kupują zwierzęta?
- ❓ Czy lepiej jest kupić zwierzę, czy wziąć ze schroniska – plusy i minusy.
- ❓ Co należy zrobić, gdy znajdziemy bezpańskiego psa, kota? (dać ogłoszenie, powiadomić służby weterynaryjne, gdy zwierzę jest ranne (np. ptak) lub wygląda/zachowuje się niebezpiecznie (użytecznym narzędziem dla nauczyciela/nauczycielki do prowadzenia tej rozmowy może być Poradnik interwencyjny WWF „Co robić?!”: <https://www.wwf.pl/aktualnosci/co-robic>)
- ❓ Co można powiedzieć o osobach, które źle traktują zwierzęta lub wręcz znęcają się nad nimi (biją, trzymają na łańcuchu, głodzą). Jak można pomóc takim zwierzętom?
- ❓ Jakie są obowiązki człowieka wobec zwierząt i z czego one wynikają?

➔ **Podziel klasę na 4-osobowe grupy.**

Wykorzystaj w tym celu metodę kolorowych karteczek (dzieci dobierają się według wylosowanego koloru), metodę „Jaki dziś miły dzień” (dzieci ustawiają się w szeregu, każde po kolei wypowiada jeden wyraz z tego zdania, potem dobierają się według wypowiedzianego słowa, zdanie możemy rozbudować, zmienić – lub dokonać podziału na grupy w inny sposób.

Każdej grupie przydziel kartę pracy – Załącznik nr 1.

Część grup dostanie kartę: „Co pies lubi?”, a część „Czego pies nie lubi?”. Poproś dzieci o uzupełnienie karty, zachęcając jednocześnie, aby podczas tego ćwiczenia wykazały się szczególną uważnością na psie potrzeby. Swoje propozycje mogą narysować lub zapisać w ramkach.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Porozmawiajcie teraz o ważnej wartości moralnej, jaką jest **SZACUNEK**.

Zapytaj dzieci, czy wiedzą na czym on polega. Możesz wyjaśnić im istotę tej wartości moralnej, korzystając z opisu szacunku w książce „Z dzieckiem w świat wartości” i/lub w opracowaniu na końcu zbioru opowiadań.

Poproś, by dwoje (lub czworo) chętnych uczniów o potencjalnym talencie aktorskim, odegrało następującą scenkę: jedna osoba chce pożyczyć od drugiej zeszyt, bo była nieobecna na lekcji, ale druga osoba nie chce jej go pożyczyć.

➡ **Wariant 1 (pierwsza para dzieci)**

Aktorzy odgrywają rozmowę, w której traktują się wzajemnie z szacunkiem?

➡ **Wariant 2 (ew. druga para dzieci)**

Aktorzy odgrywają teraz scenkę, w której posiadacz zeszytu zachowuje się niegrzecznie i niezyczliwie i odmawia jego pożyczania. Co powie osobie zwracającej się o pożyczanie jej zeszytu?

Po odegraniu scenki zapytaj „aktorów”, jak czuli się w każdej z tych sytuacji i ról. A jak ocenia te zachowania klasa?

Wyjaśnij dzieciom, że wartości moralne, a szacunek jest jedną z nich - to są zasady postępowania oraz cechy ludzi, którzy myślą nie tylko o sobie, ale biorą pod uwagę **DOBRO** innych - ludzi, zwierząt, planety. Ludzie przestrzegający wartości moralnych są dla innych grzeczni, nie oszukują, dotrzymują słowa. Okazują szacunek, są życzliwi - pomagają innym, bronią ich, dzielą się z nimi. Natomiast ludzie, którzy nie przejmują się cudzymi potrzebami i prawami, bo błędnie uważają, że mogą robić, co chcą i krzywdzą innych, łamią wartości moralne.

Przejawem **SZACUNKU** do zwierząt, w ostatnim zadaniu – psów – jest uwzględnianie ich potrzeb i dobre traktowanie, czyli takie, by zwierzęta czuły się bezpieczne, spokojne i radosne.

➡ **Zbierz uzupełnione karty pracy. Powieś je na tablicy, a następnie omów z dziećmi to, co się na nich pojawiło. Podkreśl najczęściej pojawiające się propozycje w obu kategoriach (co lubi i czego nie lubi).**

➡ **Zamykając tę część zajęć pochwal dzieci za pracę i rozdaj każdemu odznakę przyjaciela zwierząt (Załącznik nr 2).**

Poproś, aby każde dziecko dopisało swoje imię na dole odznaki i pokolorowało ją według własnego pomysłu. Następnie rozdaj uczniom i uczennicom dwustronną taśmę, poproś o odcięcie jej kawałka i przyklejenie go z drugiej strony odznaki. W ten sposób dzieci mogą przymocować odznakę do ubrania.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

➔ Wprawka matematyczno-logiczna. Zaproponuj dzieciom krótką zabawę, zapytaj:

❓ Skoro w klasie jest (na przykład) 24 dzieci i wszystkim wam rozdałam odznaki, to ile odznak rozdałam?

Gdy padnie odpowiedź 24, powiedz: Podskoczcie 24 razy!

❓ Gdybym odznakę zabrała 1 osobie, to ile osób nie miałyby odznaki?

Gdy padnie odpowiedź 1, powiedz: zróbcie teraz 1 pajacyk

Jeśli widzisz, że grupa dobrze reaguje na zabawę, zaproponuj nowe zadania.

➔ Nawiązując do tytułu opowiadania, zapoznaj dzieci z psami do zadań specjalnych.

Narracja wokół slajdów (**Załącznik nr 3**) powinna być raczej otwierająca niż podająca. Możesz to zrobić tak:

✔ Slajd nr 1

Czy wiesz, że psy, tak jak ludzie, są różne – mają różne osobowości, temperamenty i zdolności. Mogą więc wykonywać różne zadania, pełnić różne „zawody”.

✔ Slajd nr 2

Są psy stróżujące. Czym mogą się zajmować? (To zwierzęta, których zadaniem jest pilnowanie dobytku, stada, budynków lub nawet całych posiadłości.)

✔ A kto poznaje tę rasę?

Po odpowiedzi pokaż **Slajd nr 3** i potwierdź odpowiedź, która padła lub nazwij rasę widoczną na slajdzie. Postępuj tak przy każdym kolejnym slajdzie.

✔ Slajd nr 4

Są psy ratownicze. Co robią? Kogo ratują?

Psy ratownicze charakteryzują się dużą inteligencją, energią i zwinnością, które pomagają im w odnajdywaniu ofiar pożaru, wypadku, lawiny – i udzielaniu pomocy.

✔ Co to za rasa? Pokaż **Slajd nr 6**. To są psy policyjne. Komu pomagają? W czym?

Psy te są bardzo starannie szkolone. Jednocześnie muszą być niezwykle posłuszne i inteligentne. Wykorzystuje się je do obrony osób mundurowych, pomagają w tropieniu przestępców.

✔ A jaka to rasa? Slajd nr 8

Co to znaczy asystować osobom z niepełnosprawnością? Psi asystenci uczą się reagować na określone znaki, słowa, sygnały od swoich opiekunów i na ich podstawie wykonywać czynności pomagające osobom z niepełnosprawnością w codziennym życiu: potrafią bezpiecznie przeprowadzić osobę niewidomą przez ulicę, podać przedmiot, otworzyć drzwi.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

☑ A kto wie, co to za rasa? Slajd nr 10

Czy ktoś z was wie, czym jest dogoterapia? Dogoterapia, czyli terapia przy pomocy psów, to forma pomocy w ćwiczeniach rehabilitacyjnych, najczęściej skierowana do dzieci. Wymaga ona od psa cierpliwego usposobienia i dużej empatii dla tego, z kim pracuje.

☑ Slajd nr 12

Psy pasterskie. Czym się zajmują?

Pies pasterski pomaga pasterzowi w pilnowaniu zwierząt, które pasą się na łące. Psy te pilnują, aby stado nie rozpieczętowało się po łące i aby nie zaatakowały go większe drapieżniki. (osoba prowadząca zajęcia może przeczytać więcej o psach pasterskich lub stróżujących w opracowaniu „Przeciwdziałanie powstawaniu szkód powodowanych przez duże drapieżniki”: https://www.wwf.pl/sites/default/files/inline-files/raport%20drapieżniki%20FINAL%20%281%29_0.pdf)

☑ Slajd 14

Psy policyjne. Jakich niebezpiecznych substancji może szukać pies?

Taki pies jest w stanie wykryć nawet najlepiej ukryte materiały wybuchowe czy przemycanych ludzi. Jak myślicie, który zmysł jest u nich najbardziej rozwinięty?

☑ Slajd 16

Psy pociągowe/zaprzęgowe. Co ciągną takie psy? Jakimi cechami muszą się odznaczać? Zadaniem psów pociągowych jest ciągnięcie załadowanych sań lub wózków, muszą więc być silne i wytrzymałe. Dzisiaj psy zaprzęgowe wykorzystywane są najczęściej do poruszania się po zimnych miejscach na ziemi (Arktyka, Antarktyda, Syberia) oraz w sporcie. W Ameryce Północnej organizowane są wyścigi psich zaprzęgów. Niektóre rasy psów zaprzęgowych potrafią osiągnąć średnie prędkości dochodzące nawet do 50km/h!

☑ Slajd 18

Pies – przyjaciel. Są takie psy, które po prostu towarzyszą ludziom, na przykład osobom starszym, samotnym. W tej roli doskonale sprawdzają się zarówno zwierzęta rasowe, jak i zwykłe kundelki.

Zaproś dzieci do odgadywania nazw ras psów, które pojawiły się na slajdzie. Na kolejnym sprawdź razem z uczniami/uczennicami poprawność odpowiedzi.

Uwaga! Prezentacja nie uwzględnia grupy psów myśliwskich. Jeśli pojawi się pytanie ze strony dzieci o ten psi „zawód”, możesz wyjaśnić, że wielu ludzi sprzeciwia się zabijaniu dzikich zwierząt dla sportu, czy dla trofeów. Zwierzę nie ma praktycznie szans z uzbrojonymi ludźmi, którzy wraz z psami myśliwskimi organizują na nie obławę. Takie zachowania ludzi nie mają nic wspólnego ani z szacunkiem, ani z życzliwością, o której dzisiaj mówimy, dlatego też nie promujemy ras psów, które są przez nich wykorzystywane.

Scenariusz dla klasy I

na podstawie opowiadania Barbary Kosmowskiej
„Pies do zadań specjalnych” z tomu „Oddech smoka”

PRZEBIEG ZAJĘĆ

➔ Podsumowanie zajęć

Zaproś dzieci do koła na wykładzinie. Rzucaj do wybranego dziecka piłką prosząc o dokończenia zdania:

- ☑ Jestem życzliwy/a wtedy, gdy....(tutaj dziecko może podać konkretny przykład z życia, podobnie będzie w zadaniu poniżej)
- ☑ Szanuję innych, gdy
- ☑ Dobry opiekun zwierząt (co robi?)
- ☑ Podaj przykład psiego zawodu...
- ☑ Podczas zajęć dowiedziałam/em się, że...

Następnie poproś, aby dzieci pokazały na palcach, jak oceniają te zajęcia.

5 palców – bardzo ciekawe zajęcia, **1 palec** – nudne.

Ile palców pokazała cała grupa? – to zadanie dodatkowe dla pasjonatów łamigłówek matematycznych 😊.

- ➔ **Zadaj pracę domową dla chętnych: jeśli w twojej okolicy są starsi ludzie/sąsiedzi, którzy mają psy, za zgodą rodziców zaproponuj któremuś z nich swoją pomoc w wyprowadzaniu jego psa. A może dodatkowo pobawisz się z jego pieskiem?**